

Aktuálnost (fáze) (a její „subjekt“)

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2010](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2010](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 27. 10. 2010
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 27. 10. 2010

Aktuálnost (fáze) (a její „subjekt“)

Jako „aktuálnost“ označujeme tu „fázi“ nějaké události (pravé události), která představuje přechod (a tím také spojení) mezi její bylostí a budoustí. Aktuálnost tím zároveň představuje jedinou možnost přístupu k události zvenčí: žádný subjekt-událost v okolí nemůže reagovat na onu událost jindy a jinak než právě v momentě (ve fázi) její aktuálnosti (tj. aktuální přítomnosti). Základní problémem (z hlediska tzv. první filosofie) je ovšem onen postupný přechod jednotlivých „fází“ pravé události z budoustí do bylosti, a to právě přes jejich specificky vlastní „aktuálnost“. Tento přechod je třeba aktivně „vykonávat“ (jak je ostatně už „zakódováno“ v termínu „aktuálnost“). Ke každému „výkonu“, tj. ke každé akci, aktivitě náleží její původce, takže se musíme tázat po příslušném „subjektu“. To ovšem vede k nepřehlédnutelným potížím, neboť právě tento subjekt by sám zjevně nemohl být žádnou aktivitou „vykonáván“. Aniž bychom směli předem mít za to, že takový „subjekt“ výkonu aktualizace je v nějakém smyslu „sjednocen“, „integrován“ se subjektem jakožto celou událostí (resp. že je něčím původně sjednoceným), musíme se tázat po vztahu mezi subjektem akcí (aktivit) události jako celku na jedné straně a „subjektem“ výkonu aktualizací jednotlivých fází dějící se události. Až dosud totiž máme za to, že událost se musí subjektem stávat (resp. musí svůj subjekt ustavovat), a to díky své schopnosti se vztahovat k sobě, tedy vracet se k sobě. Znamená toto (nepochybně aktivní) vracení k sobě jakési vracení v čase? Tedy „pohyb“ proti běžnému toku (obecného) času? Pokud ano, muselo by jít o jakousi vykloněnost resp. aktivní vyklonění do budoucnosti (tedy nejen do budoustí, i když obvykle také do budoustí, pokud už byla ovšem „ustavena“); tady by bylo třeba vidět úzkou spojitost s tou „fází“ reflexe, o níž jsme mluvili jako o „ek-statické“.

(Písek, 101027-1.)